

Den følgende Sag var:

Første Behandling af Forslag til Lov om Statstilskud til Ungdomsskoler og Aftenskoler.

(Lovforslaget findes i Tillæg A. Sp. 2421; Fremsættelsen findes i Tidenden Sp. 12).

Lovforslaget sattes til Forhandling.

H. C. Andersen: Ved Fremsættelsen af Lovforslaget om Statstilskud til Ungdoms- og Aftenskoler omtalte den højtærede Undervisningsminister udførligt disse Skolers Historie og deres Vækst gennem Aarene. Kommissionsbetænkningen beskæftiger sig ogsaa indgaaende hermed, og jeg finder derfor ikke Anledning til at omtale dette Stykke Skolehistorie nærmere. Derimod vil jeg gerne omtale de paagældende Skoleformers Formaal og Arbejdsmetode, idet jeg finder det rimeligt, naar Talen er om Betaling for Arbejdet, da ogsaa at omtale selve det Arbejde, som skal udføres, lidt nærmere.

Ministeren paaviste, hvorledes der gennem Aarene har været en stadig Stigen i saavel Skolernes som Elevernes Tal og som Følge deraf ogsaa en stadig Stigen i de Beløb, som af Kommune, Skolefond og Stat er ydet til disse Skoler. Det er rigtigt, som den højtærede Minister udtalte, at man ikke nu kan udtale sig om, hvor megen Betydning de første Aftenskoler, som Anordningen af 1814 gav Anvisning paa, har haft, men som gammel Arbejder i Aftenskolens og Ungdomsskolens Tjeneste vil jeg sige, at selv om disse Skoler i de senere Aar har krævet betydelige Beløb, er Pengene givet godt ud, idet det er min Overbevisning, at alle Aften- og Ungdomsskoler, hvor Arbejdet har været planlagt og udført rigtigt, har givet gode Resultater. Det har gennem Aarene været den almindelige Opfattelse, at disse Skolers Formaal skulde være at holde Børnenes Skolekundskaber ved lige og fæstne og udvikle dem videre, og jeg mener, at det stedse bør være disse Skolers Formaal. Der er et gammelt Ord, som siger, at intet i Livet glemmes saa let som at regne. Det er ikke alene blandt Lærere, at dette Ord er anerkendt som en almindelig Sandhed, og det er for øvrigt heller ikke alene over Regnekunsten, at Glemselen kaster sit Slør. Det er ogsaa ejendommeligt at se, at naar Elever, som man kender fra Børneskolen, melder sig til Aften- og Ungdomsskoleundervisning, sker det i Erkendelse af, at noget af den Viden, de før har haft, er blevet

borte for dem; den skal findes igen. Jeg tror, at hvad der i Ungdommens Aar fæstnes, bliver siddende, saaledes at det kommer til at gælde, at hvad man nemmer i de unge Aar, det glemmer man ikke i de senere Aar. Jeg tror, at Forholdene i saa Henseende er ganske ens, hvad enten det gælder den Ungdom, der har søgt Skole i Byerne, eller den, der har søgt Landsbyskolen. At disse Skoleformers Arbejde er opfattet rigtigt og paaskønnes af Befolkningen, fremgaar ogsaa med tilstrækkelig Tydelighed af de til Forslaget knyttede Bilag, ifølge hvilke samtlige Skoleraad udtaler sig velvilligt om Tilskud til Arbejdet.

Det foreliggende Lovforslag er i nøje Overensstemmelse med det, som er udarbejdet af den nedsatte Kommission, og paa mit Partis Vegne kan jeg tilsige Villighed til Gennemførelse af Forslaget, men jeg vil gerne gøre nogle faa Bemærkninger til de enkelte Paragraffer.

Om § 1 finder jeg ikke Anledning til at sige ret meget, idet jeg finder det ganske naturligt og rigtigt, at Læreren, naar han modtager Betaling for sit Arbejde af Kommune, Skolefond og Stat, ogsaa maa være underkastet Skolekommissionens eller -direktionens Tilsyn, lige saa vel som jeg finder det naturligt, at den Undervisningsplan, han agter at følge, maa være godkendt af Skoledirektionen.

I Forslagets § 2 a kræves, at Skolen for at kunne opnaa Tilskud maa have været besøgt af mindst 10 Elever gennemsnitlig. I og for sig maa jeg sige, at jeg finder ikke dette Tal for stort, idet jeg af Erfaring ved, at der med et mindre Elevtal, i hvert Fald et væsentlig mindre Elevtal, vanskeligt kan komme den Fart over Arbejdet, som nu en Gang skal til, naar Talen er om Aften- og Ungdomsskoler. Men naar det fra de sønderjydske Skoleraad saa stærkt er fremhævet, at det i svagt befolkede Egne i Sønderjylland er vanskeligt at naa dette Tal, og man derfor ønsker, at Tilskud skal kunne ydes, selv om Gennemsnittallet ikke er 10, finder jeg, at dette Ønske bør imødekommes. Der maa i Loven kunne aabnes Adgang til Dispensationer, og jeg mener, at dette er et lille Spørgsmaal, som det kommende Udvalg maa tale om og tage Stilling til.

Bestemmelserne i § 2, Stykke b og c, er ikke meget forskellige fra dem, der hidtil har været gældende for Aften- og Ungdomsskoler, men jeg vil dog gerne sige, at jeg er betænkelig ved at fravige Regelen om, at et Par af Skolens elementære Fag, Dansk og Regning, skal være obligatoriske. De er